

32012L0013

1.6.2012.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 142/1

DIREKTIVA 2012/13/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 22. svibnja 2012.****o pravu na informiranje u kaznenom postupku**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, posebno njegov članak 82. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske unije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

postupajući u skladu s redovnim zakonskim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

(1) Unija si je postavila cilj održati i razviti područje slobode, sigurnosti i pravde. U skladu sa zaključcima predsjedništva Europskog vijeća iz Tamperea od 15. i 16. listopada 1999., a posebno njihovom točkom 33, načelo uzajamnog priznavanja presuda i drugih odluka pravosudnih tijela trebalo bi postati temelj pravosudne suradnje u građanskim i trgovačkim stvarima u okviru Unije jer bi poboljšano uzajamno priznavanje i potrebno približavanje zakonodavstava olakšali suradnju između nadležnih tijela kao i pravosudnu zaštitu prava pojedinaca.

(2) Vijeće je 29. studenoga 2000. u skladu sa zaključcima iz Tamperea donijelo program mjera radi provedbe načela uzajamnog priznavanja odluka u kaznenim stvarima ⁽³⁾. U uvodu programa stoji da se uzajamnim priznavanjem „treba ojačati suradnju između država članica, ali i pojačati zaštitu prava pojedinaca”.

(3) Pretpostavka za provedbu načela uzajamnog priznavanja odluka u kaznenim stvarima je međusobno povjerenje država članica u njihove sustave kaznenopravne zaštite. Opseg uzajamnog priznavanja u velikoj mjeri ovisi o nizu parametara koji uključuju mehanizme zaštite prava osumnjičenika ili okrivljenika i zajedničke minimalne standarde potrebne za olakšavanje primjene načela uzajamnog priznavanja.

(4) Uzajamno priznavanje odluka u kaznenim stvarima može djelotvorno funkcionirati jedino u ozračju povjerenja u kojem ne samo pravosudna tijela, već i svi sudionici kaznenog postupka, odluke pravosudnih tijela drugih država članica smatraju jednakovrijednim odlukama svojih vlastitih pravosudnih tijela, što pretpostavlja ne samo povjerenje u primjerenost pravila drugih država članica, već i povjerenje u pravilnu primjenu tih pravila.

(5) Članak 47. Povelje o temeljnim pravima Europske unije (dalje u tekstu („Povelja”) i članak 6. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje u tekstu „ECHR”) sadrže pravo na pošteno suđenje. Člankom 48. stavkom 2. Povelje jamči se poštovanje prava na obranu.

(6) Članak 6. Povelje i članak 5. ECHR-a sadrže pravo na slobodu i sigurnost osoba. Svako ograničenje tog prava ne smije prelaziti ona ograničenja koja su dopuštena u skladu s člankom 5. ECHR-a i koja proizlaze iz sudske prakse Europskog suda za ljudska prava.

(7) Iako su sve države članice stranke ECHR-a, iskustvo je pokazalo da sama ta činjenica ne osigurava uvijek zadovoljavajući stupanj povjerenja u kaznenopravne sustave drugih država članica.

(8) Za jačanje uzajamnog povjerenja potrebna su detaljna pravila o zaštiti postupovnih prava i jamstava koja proizlaze iz Povelje i ECHR-a.

⁽¹⁾ SL C 54, 19.2.2011., str. 48.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 13. prosinca 2011. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 26. travnja 2012.

⁽³⁾ SL C 12, 15.1.2001., str. 10.

- (9) Člankom 82. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije predviđa se utvrđivanje minimalnih pravila koja se primjenjuju u državama članicama, kako bi se olakšalo uzajamno priznavanje presuda i sudskih odluka te policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima s prekograničnim elementima. Navedenim se člankom upućuje na „prava pojedinaca u kaznenom postupku” kao jedno od područja u kojem se mogu utvrditi minimalna pravila.
- (10) Zajednička minimalna pravila trebala bi dovesti do jačanja povjerenja u kaznenopravne sustave svih država članica, što bi s druge strane trebalo dovesti do učinkovitije pravosudne suradnje u ozračju uzajamnog povjerenja. Takva zajednička minimalna pravila trebala bi utvrditi u području informiranja u kaznenom postupku.
- (11) Vijeće je 30. studenoga 2009. usvojilo rezoluciju o planu za jačanje postupovnih prava osumnjičenika ili okrivljenika u kaznenom postupku ⁽¹⁾ (dalje u tekstu „Plan”). Planom, kojim je predviđen postupan pristup, poziva se na donošenje mjera u vezi s pravom na prevođenje i tumačenje (mjera A), pravom na informiranje o pravima i informiranje o optužbama (mjera B), pravom na pravni savjet i pravnu pomoć (mjera C), pravom na komuniciranje sa srodnicima, poslodavcima i konzularnim tijelima (mjera D), te u vezi s posebnom zaštitom ranjivih osumnjičenika ili okrivljenika (mjera E). U Planu se naglašava da redosljed prava služi tek kao primjer, što znači da može biti izmijenjen u skladu s prioritetima. Plan je osmišljen tako da funkcionira kao cjelina te će se sve koristi od njega u potpunosti osjetiti tek kada budu provedeni svi njegovi dijelovi.
- (12) Europsko vijeće je 11. prosinca 2009. pozdravilo Plan i uvrstilo ga je u Stokholmski program – Otvorena i sigurna Europa na službi i u zaštiti građana ⁽²⁾ (točka 2.4.). Europsko vijeće naglašava da Plan nije iscrpan, te poziva Komisiju da razmotri daljnje elemente minimalnih postupovnih prava osumnjičenika i okrivljenika, te ocjeni je li potrebno baviti se i drugim temama, primjerice presumpcijom nevinosti, kako bi se potaknula bolja suradnja u tom području.
- (13) Prva mjera donesena na temelju Plana, mjera A, bila je Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima ⁽³⁾.
- (14) Ova se Direktiva odnosi na mjeru B Plana. Njome se utvrđuju zajednički minimalni standardi koji se imaju primjenjivati u području informacija o pravima osoba i o optužbama protiv osoba osumnjičenih ili okrivljenih da su počinile kazneno djelo koje se tim osobama trebaju dati s ciljem poboljšavanja uzajamnog povjerenja između država članica. Ova se Direktiva temelji na pravima utvrđenima u Povelji, a posebno na njezinim člancima 6., 47. i 48., te se njome nadograđuju članci 5. i 6. ECHR-a, kako ih tumači Europski sud za ljudska prava. U ovoj Direktivi izraz „optužba” koristi se za opisivanje istog koncepta kao izraz „optužnica” koji se koristi u članku 6. stavku 1. ECHR-a.
- (15) U svojoj Komunikaciji od 20. travnja 2010. pod naslovom „Osiguravanje područja slobode, sigurnosti i pravde za građane Europe- Akcijski plan provođenja Stockholmskog programa”, Komisija je najavila da će u 2010. podnijeti prijedlog o pravu na informiranje o pravima i optužbama.
- (16) Ova Direktiva trebala bi se primjenjivati na osumnjičene i okrivljenike, bez obzira na njihov pravni status, državljanstvo ili nacionalnost.
- (17) U pojedinim je državama članicama za izricanje sankcija u kaznenim stvarima u vezi s relativno lakšim djelima nadležno tijelo koje nije sud. Takav može biti slučaj kada se radi o, primjerice, učestalom činjenju prometnih prekršaja koje je moguće utvrditi pri obavljanja nadzora prometa. U takvim situacijama ne bi bilo opravdano zahtijevati od nadležnog tijela da osigura sva prava prema ovoj Direktivi. Kada je pravom države članice predviđeno izricanje sankcija za lakša djela od strane takvog tijela, a postoje bilo pravo na žalbu ili mogućnost da se predmet na drugi način uputi sudu koji je nadležan u kaznenim stvarima, ova bi se Direktiva stoga trebala primjenjivati samo na postupke pred tim sudom nakon podnošenja takve žalbe ili nakon takvog upućivanja predmeta sudu.
- (18) Pravo na informiranje o postupovnim pravima koje proizlazi iz sudske prakse Europskog suda za ljudska prava, trebalo bi biti izričito utvrđeno ovom Direktivom.
- (19) Nadležna tijela bi, bilo u usmenom ili u pisanom obliku, trebala žurno informirati osumnjičene ili okrivljenike o tim pravima, kako se ona primjenjuju prema nacionalnom pravu, a koja su od ključne važnosti za osiguravanje pravičnosti postupka, kako je predviđeno ovom Direktivom. Kako bi se omogućilo praktično i djelotvorno ostvarivanje tih prava, informacije bi tijekom postupka trebalo pružati žurno, a najkasnije prije prvog službenog saslušanja osumnjičenika ili okrivljenika od strane policije ili od strane drugog nadležnog tijela.
- (20) Ovom se Direktivom utvrđuju minimalna pravila u pogledu informiranja o pravima osumnjičenika ili okrivljenika. Time se ne dovodi u pitanje informiranje o drugim postupovnim pravima koja proizlaze iz Povelje, ECHR-a, nacionalnog prava i važećeg prava Unije, kako ih tumače mjerodavni sudovi. Nakon što je informacija o određenom pravu pružena, nadležna tijela ne trebala biti

⁽¹⁾ SL C 295, 4.12.2009., str. 1.

⁽²⁾ SL L 115, 4.5.2010., str. 1.

⁽³⁾ SL L 280, 26.10.2010., str. 1.

- dužna ponavljati tu informaciju, osim ako to zahtijevaju posebne okolnosti slučaja ili posebna pravila nacionalnog prava.
- (21) Upućivanja u ovoj Direktivi na osumnjičenike ili okrivljenike koji su uhićeni ili zadržani trebalo bi smatrati upućivanjima na svaku situaciju u kojoj su tijekom kaznenog postupka osumnjičeni ili optuženici lišeni slobode u smislu članka 5. stavka 1. točke (c) ECHR-a, kako ga se tumači u sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava.
- (22) Ako su osumnjičeni ili okrivljenici uhićeni ili zadržani, informacije o važećim postupovnim pravima bi trebalo pružiti putem pisane obavijesti o pravima koja je sastavljena na razumljiv način kako bi se pomoglo tim osobama da razumiju svoja prava. Takvu obavijest o pravima treba žurno dati svakoj uhićenoj osobi kada je ona lišena slobode intervencijom tijela kaznenog progona u okviru kaznenog postupka. Obavijest bi trebala uključivati osnovne informacije o svakoj mogućnosti pobijanje zakonitosti uhićenja, ostvarivanja preispitivanja zadržavanja, ili podnošenja zahtjeva za privremeno puštanje na slobodu, kada takva prava postoje u nacionalnom pravu i u mjeri u kojoj ona postoje. Kako bi se pomoglo državama članicama pri sastavljanju takve obavijesti o pravima, predviđen je obrazac u Prilogu I. Taj obrazac služi kao primjer i može podlijegati preispitivanju u kontekstu izvješća Komisije o provedbi ove Direktive, te također nakon stupanja na snagu svih mjera iz Plana. Obavijest o pravima može uključivati druga relevantna postupovna prava koja primjenjuju države članice.
- (23) Posebne uvjete i pravila u pogledu prava osumnjičenika ili okrivljenika da se o njihovom uhićenju ili zadržavanju obavijesti druga osoba trebaju utvrditi države članice u svom nacionalnom pravu. Kako je navedeno u Planu, ostvarivanjem tog prava ne dovodi se u pitanje propisano odvijanje kaznenog postupka.
- (24) Ovom se Direktivom ne dovode u pitanje odredbe nacionalnog prava o sigurnosti osoba koje su smještene u prostorije za zadržavanje.
- (25) Države članice trebale bi osigurati da, prilikom pružanja informacija u skladu s ovom Direktivom, osumnjičenicima ili okrivljenicima bude osigurano, prema potrebi, prevođenje i tumačenje na jezik koji razumiju, u skladu s normama navedenima u Direktivi 2010/64/EU.
- (26) Prilikom dostavljanja osumnjičenicima ili okrivljenicima informacija u skladu s ovom Direktivom, nadležna tijela trebala bi posvetiti posebnu pozornost osobama koje ne mogu razumjeti sadržaj ili značenje informacije, primjerice zbog njihove mladosti ili mentalnog ili fizičkog stanja.
- (27) Osobe okrivljene za počinjenje kaznenog djela trebale bi dobiti sve informacije o optužbama koje su im potrebne da mogu pripremiti svoju obranu i koje su potrebne radi osiguravanja pravičnosti postupka.
- (28) Informiranje osumnjičenika ili okrivljenika o kaznenom djelu za koje se sumnja ili za čije počinjenje su okrivljeni trebalo bi provesti žurno, a najkasnije prije njihovog prvog službenog saslušanja od strane policije ili drugog nadležnog tijela, ne dovodeći u pitanje istragu koja je u tijeku. Opis činjenica, uključujući, ako su poznati, vrijeme i mjesto počinjenja kažnjivog djela za koje se osumnjičeni ili okrivljenici sumnja ili za čije počinjenje su okrivljeni i moguće pravne kvalifikacije navodnog djela trebalo bi iznijeti dovoljno detaljno, uzimajući u obzir fazu kaznenog postupka u kojoj se takav opis iznosi, a radi zaštite pravičnosti postupka i omogućavanje djelotvornog ostvarivanja prava obrane.
- (29) Ako se tijekom kaznenog postupka pojedinosti optužbe promijene u tolikoj mjeri da to znatno utječe na položaj osumnjičenika ili okrivljenika, o navedenim promjenama ih treba obavijestiti ako je to potrebno radi osiguravanja pravičnosti postupka, te je to potrebno učiniti pravovremeno kako bi se omogućilo djelotvorno ostvarivanje prava obrane.
- (30) Dokumente, te ako je to potrebno, fotografije, zvučne i video zapise koji su ključni za djelotvorno pobijanje zakonitosti uhićenja ili zadržavanja osumnjičenika ili okrivljenika u skladu s nacionalnim pravom, trebalo bi učiniti dostupnima osumnjičenicima ili okrivljenicima ili njihovim odvjetnicima najkasnije prije nego nadležno pravosudno tijelo treba odlučiti o zakonitosti uhićenja ili zadržavanja u skladu s člankom 5. stavkom 4. ECHR-a, te pravovremeno kako bi se omogućilo djelotvorno ostvarivanje prava na pobijanje zakonitosti uhićenja ili zadržavanja.
- (31) U smislu ove Direktive, pristup materijalnim dokazima, kako su definirani nacionalnim pravom, bez obzira na to jesu li u korist ili na štetu osumnjičenika ili okrivljenika, a koji su u posjedu tijela nadležnih za određenih kazneni predmet, trebao bi uključivati pristup materijalima, kao što su dokumenti, te ako je to potrebno fotografije te audio i video zapisi. Takve bi materijale trebalo držati u spisu predmeta, ili bi ih na neki drugi način, u skladu s njihovim nacionalnim pravom, trebala držati nadležna tijela.
- (32) Pristup materijalnim dokazima koji su u posjedu nadležnih tijela, bez obzira na to jesu li u korist ili na štetu osumnjičenika ili okrivljenika, kako je predviđeno ovom Direktivom, moguće je uskratiti u skladu s nacionalnim pravom, kada takav pristup može dovesti do ozbiljnog ugrožavanja života ili temeljnih prava druge osobe ili kada je takvo odbijanje pristupa prijeko potrebno radi zaštite važnih javnih interesa. Svako uskraćivanje takvog pristupa mora se razmotriti u odnosu na pravo obrane osumnjičenika ili okrivljenika, uzimajući u obzir različite faze kaznenog postupka. Ograničenja takvog pristupa trebalo bi tumačiti restriktivno i u

- skladu s načelom prava na pošteno suđenje prema ECHR-u te onako kako se tumače u sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava.
- (33) Pravo na pristup materijalima predmeta ne bi smjelo dovoditi u pitanje odredbe nacionalnog prava o zaštiti osobnih podataka i informacija o mjestu boravka zaštićenih svjedoka.
- (34) Pristup materijalima predmeta, kako je predviđeno ovom Direktivom, trebalo bi pružati besplatno, ne dovodeći u pitanje odredbe nacionalnog prava o plaćanju pristojbi za izdavanje preslika dokumenata iz spisa predmeta, ili za slanje materijala dotičnim osobama ili njihovim odvjetnicima.
- (35) Kada se informacije pružaju u skladu s ovom Direktivom, nadležna tijela bi to trebala zabilježiti u skladu s postojećim postupcima evidentiranja prema nacionalnom pravu, te to ne bi smjelo podlijevati bilo kakvim dodatnim obvezama uvođenja novih mehanizama ili bilo kakvim dodatnim administrativnim opterećenjima.
- (36) Osumnjičenici ili okrivljenici ili njihovi odvjetnici trebali bi imati, u skladu s nacionalnim pravom, pravo pobijati moguće propuštanje ili odbijanje nadležnih tijela da pruže informacije ili otkriju određene materijale iz predmeta, u skladu s ovom Direktivom. To pravo ne povlači za sobom obvezu država članica da predvide posebni žalbeni postupak, zasebni mehanizam ili postupak podnošenja prigovora u čijem se okviru takvo propuštanje ili odbijanje može pobijati.
- (37) Ne dovodeći u pitanje neovisnost sudova i razlike u organizaciji pravosuđa unutar Unije, države članice trebale bi provoditi odgovarajuća osposobljavanja određenih službenika u državama članicama, u pogledu ciljeva ove Direktive, ili poticati provedbu takvih osposobljavanja.
- (38) Države članice trebale bi poduzeti sva potrebna djelovanja kako bi se uskladile s ovom Direktivom. Praktična i djelotvorna provedba pojedinih odredaba, kao što su obveza pružanja osumnjičenicima ili okrivljenicima informacija o njihovim pravima na jednostavnom i razumljivom jeziku mogla bi se postići različitim sredstvima, uključujući nezakonodavnim mjerama kao što su odgovarajuća osposobljavanja nadležnih tijela ili putem obavijesti o pravima sastavljene na jednostavnom i nestručnom jeziku, kako bi bila lako razumljiva laicima koji uopće ne poznaju kazneno procesno pravo.
- (39) Pravo na pisanu obavijest o pravima prilikom uhićenja koje je predviđeno ovom Direktivom, također bi se trebalo primjenjivati, *mutatis mutandis*, na osobe koje su uhićene zbog izvršenja europskog uhiđenog naloga u skladu s Okvirnom odlukom Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o europskom uhiđenom nalogu i postupcima predaje između država članica⁽¹⁾. Kako bi se pomoglo državama članicama pri sastavljanju obavijesti o pravima za takve osobe, predviđen je obrazac u Prilogu II. Taj obrazac služi kao primjer i može podlijevati preispitivanju u kontekstu izvješća Komisije o provedbi ove Direktive, te također nakon stupanja na snagu svih mjera iz Plana.
- (40) Ovom se Direktivom uspostavljaju minimalna pravila. Države članice mogu proširiti prava navedena u ovoj Direktivi kako bi osigurale bolju zaštitu i u situacijama koje nisu izričito uređene ovom Direktivom. Razina zaštite nikada ne bi smjela biti ispod standarda predviđenih ECHR-om, kako se tumače u sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava.
- (41) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela koja su priznata Poveljom. Ovom se Direktivom posebno teži promicanju prava na slobodu, prava na pošteno suđenje i prava na obranu. Stoga je ovu Direktivu potrebno u skladu s time provoditi.
- (42) Odredbe ove Direktive koje odgovaraju pravima zajamčenima ECHR-om trebalo bi tumačiti i provoditi u skladu s tim pravima, kako se tumače u sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava.
- (43) S obzirom na to da cilj ove Direktive, odnosno utvrđivanje zajedničkih minimalnih normi u vezi s pravom na informiranje u kaznenom postupku, ne mogu ostvariti države članice postupajući jednostrano, na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini, nego se zbog opsega i učinaka, on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (44) U skladu s člankom 3. Protokola 21. o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde koji je priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, ove države članice su obavijestile da žele sudjelovati u donošenju i primjeni ove Direktive.
- (45) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola 22. o stajalištu Danske koji je priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive, nije njome vezana niti se ona na nju primjenjuje,

(1) SL L 190, 18.7.2002., str. 1.

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju pravila o pravu na informiranje osumnjičenika ili okrivljenika o njihovim pravima u kaznenom postupku i optužbama protiv njih. Njome se također utvrđuju pravila o pravu na informiranje osoba koje su predmetom europskog uhiđenog naloga o njihovim pravima.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje od trenutka kada nadležna tijela država članica obavijeste osobe da su osumnjičene ili okrivljene za počinjenje kaznenog djela pa do završetka postupka, pri čemu se misli na konačno rješavanje pitanja je li osumnjičenik ili okrivljenik počinio kazneno djelo, uključujući, ako je to potrebno, određivanje sankcije i odlučivanje o žalbi.

2. Kada je pravom države članice predviđeno izricanje sankcija za lakša djela od strane tijela koja nisu sudovi nadležni u kaznenim stvarima, a izricanje takve sankcije se može pobijati podnošenjem žalbe takvom sudu, ova se Direktiva primjenjuje samo na postupke pred tim sudom, nakon podnošenja takve žalbe.

Članak 3.

Pravo na informiranje o pravima

1. Države članice osiguravaju da se osumnjičenicima ili okrivljenicima žurno pruže informacije barem o sljedećim postupovnim pravima, kako se primjenjuju prema nacionalnom pravu, kako bi im se omogućilo djelotvorno ostvarivanje tih prava:

- (a) pravo pristupa odvjetniku;
- (b) pravo na besplatan pravni savjet i uvjeti za dobivanje takvog savjeta;
- (c) pravo na informiranost o optužbama u skladu s člankom 6.,
- (d) pravo na tumačenje i prevođenje;
- (e) pravo na uskraćivanje iskaza.

2. Države članice osiguravaju da se informacije pružene u skladu sa stavkom 1. daju usmeno ili u pisanom obliku, na jednostavnom i razumljivom jeziku, uzimajući u obzir posebne potrebe ranjivih osumnjičenika ili ranjivih okrivljenika.

Članak 4.

Obavijest o pravima kod uhićenja

1. Države članice osiguravaju da osumnjičeni ili okrivljenici koji su uhićeni ili zadržani žurno dobiju pisanu obavijest o

pravima. Omogućuje im se da pročitaju obavijest o pravima te je smiju držati u svom posjedu cijelo vrijeme dok im je sloboda oduzeta.

2. Osim informacija navedenih u članku 3., obavijest o pravima iz stavka 1. ovog članka sadržava informacije o sljedećim pravima, kako se ona primjenjuju prema nacionalnom pravu:

- (a) pravo pristupa spisu predmeta;
- (b) pravo obavješćivanja konzularnih tijela i jedne osobe;
- (c) pravo pristupa hitnoj liječničkoj pomoći; i
- (d) najveći mogući broj sati ili dana za vrijeme kojih osumnjičeni ili okrivljenici mogu biti lišeni slobode prije njihovog izvođenja pred pravosužno tijelo.

3. Obavijest o pravima također sadrži temeljne informacije o svakoj mogućnosti pobijanja zakonitosti uhićenja prema nacionalnom pravu; ostvarivanja preispitivanja zadržavanja; ili podnošenja zahtjeva za privremeno puštanje na slobodu.

4. Obavijest o pravima sastavlja se na jednostavnom i razumljivom jeziku. Primjer obrasca obavijesti o pravima naveden je u Prilogu I.

5. Države članice osiguravaju da osumnjičeni ili okrivljenici dobiju obavijest o pravima napisanu na jeziku koji oni razumiju. Ako obavijest o pravima nije dostupna na odgovarajućem jeziku, osumnjičenike ili okrivljenike se o njihovim pravima informira usmeno na jeziku koji oni razumiju. Obavijest o pravima na jeziku koji oni razumiju predaje im se bez nepotrebnog odgađanja.

Članak 5.

Obavijest o pravima u postupku povodom europskog uhiđenog naloga

1. Države članice osiguravaju da osobe koje su uhićene zbog izvršenja europskog uhiđenog naloga žurno dobiju odgovarajuću obavijest o pravima koja sadrži informacije o njihovim pravima u skladu s pravom kojim se u državi članici izvršiteljci provodi Okvirna odluka 2002/584/PUP.

2. Obavijest o pravima sastavlja se na jednostavnom i razumljivom jeziku. Primjer obrasca naveden je u Prilogu II.

Članak 6.

Pravo na informiranje o optužbama

1. Države članice osiguravaju da osumnjičeni ili okrivljenici dobiju informacije o kaznenim djelima za koja se sumnja ili za čije počinjenje su okrivljeni. Te se informacije dostavljaju žurno i uz toliko detalja koliko je potrebno kako bi se osigurala pravičnost postupka i djelotvorno ostvarivanje prava na obranu.

2. Države članice osiguravaju da osumnjičeni ili okrivljenici koji su uhićeni ili zadržani budu informirani o razlozima njihovog uhićenja ili zadržavanja, uključujući o kaznenom djelu za koje se sumnja ili za čije počinjenje su okrivljeni.

3. Države članice osiguravaju da se najkasnije po dostavljanju optužnice sudu, pruže detaljne informacije o optužbama, uključujući vrstu i pravnu kvalifikaciju kaznenog djela, kao i vrstu sudjelovanja od strane okrivljene osobe.

4. Države članice osiguravaju da osumnjičeni ili okrivljenici budu žurno obaviješteni o svim promjenama informacija koje su pružene u skladu s ovim člankom, kada je to potrebno radi osiguravanja pravičnosti postupka.

Članak 7.

Pravo pristupa spisu predmeta

1. Kada je osoba uhićena ili zadržana u bilo kojoj fazi kaznenog postupka, države članice osiguravaju da dokumenti povezani s predmetnim slučajem koji se nalaze u posjedu nadležnih tijela, a koji su ključni za djelotvorno pobijanje, u skladu s nacionalnim pravom, zakonitosti uhićenja ili zadržavanja, budu dostupni uhićenim osobama ili njihovim odvjetnicima.

2. Države članice osiguravaju da tim osobama ili njihovim odvjetnicima bude zajamčen pristup barem svim onim materijalnim dokazima koji se nalaze u posjedu nadležnih tijela, bez obzira na to jesu li ti dokazi u korist ili na štetu osumnjičenika ili okrivljenika, kako bi se osigurala pravičnost postupka i kako bi oni pripremili obranu.

3. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., pristup materijalima iz stavka 2., osigurava se pravovremeno kako bi se omogućilo djelotvorno ostvarivanje prava na obranu, a najkasnije prilikom podnošenja optužnice sudu na razmatranje. Ako u posjed nadležnih tijela dođu dodatni materijalni dokazi, pristup tim dokazima se osigurava pravovremeno kako bi se omogućilo njihovo razmatranje.

4. Odstupajući od stavaka 2. i 3., te pod uvjetom da se time ne dovodi u pitanje pravo na pravično suđenje, pristup određenim materijalima može se uskratiti, kada bi takav pristup mogao dovesti do ozbiljnog ugrožavanja života ili temeljnih prava druge osobe, ili ako bi takvo uskraćivanje bilo prijeko potrebno radi zaštite važnog javnog interesa, kao što je to u slučajevima kada bi pristup mogao ugroziti istragu koja je u tijeku ili ozbiljno naštetiti nacionalnoj sigurnosti države članice u kojoj se vodi kazneni postupak. Države članice osiguravaju da, u skladu s postupcima nacionalnog prava, odluka o uskraćivanju pristupa određenim materijalima u skladu s ovim stavkom, bude donesena od strane pravosudnog tijela ili da barem podliježe preispitivanju od strane suda.

5. Pristup, kako je naveden u ovom članku, osigurava se besplatno.

Članak 8.

Vođenje evidencije i pravni lijekovi

1. Države članice osiguravaju da kada se informacije pružaju osumnjičenicima ili okrivljenicima u skladu s člancima od 3. do 6., o tome se vodi evidencija u skladu s postupkom evidentiranja, koji je utvrđen u pravu dotične države članice.

2. Države članice osiguravaju da osumnjičeni ili okrivljenici ili njihovi odvjetnici imaju pravo pobijati, u skladu s postupcima nacionalnog prava, moguće propuštanje ili odbijanje nadležnih tijela da pruže informacije u skladu s ovom Direktivom.

Članak 9.

Osposobljavanje

Ne dovodeći u pitanje neovisnost sudova i razlike u organizaciji pravosuđa unutar Unije, države članice zahtijevaju od nadležnih za osposobljavanje sudaca, državnih odvjetnika, policije i zaposlenih u pravosuđu koji su uključeni u kaznene postupke da osiguraju odgovarajuće osposobljavanje poštujući ciljeve ove Direktive.

Članak 10.

Klauzula o ograničavanju ili odstupanju

Ništa iz ove Direktive ne može se tumačiti kao ograničavanje ili odstupanje od prava ili jamstava u postupku, koja su osigurana prema Povelji, ECHR-u, drugim mjerodavnim odredbama međunarodnog prava ili prava bilo koje države članice kojima se pruža višu razinu zaštite.

Članak 11.

Prijenos

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 2. lipnja 2014.

2. Države članice dostavljaju tekst tih mjera Komisiji.

3. Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja utvrđuju države članice.

Članak 12.

Izvjешće

Komisija do 2. lipnja 2015. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, u kojem ocjenjuje u kojoj su mjeri države članice poduzele potrebne mjere radi usklađivanja s ovom Direktivom, te njemu prema potrebi prilaže zakonodavne prijedloge.

Članak 13.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Služenom listu Europske unije.

*Članak 14.***Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Strasbourgu 22. svibnja 2012.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
N. WAMMEN

PRILOG I.

Primjer obrasca obavijesti o pravima

Isključiva svrha ovog obrasca je pomoći nacionalnim tijelima pri sastavljanju obavijesti o pravima na nacionalnoj razini. Države članice nisu dužne koristiti se ovim obrascem. Prilikom izrade svojih obavijesti o pravima države članice mogu izmijeniti ovaj obrazac kako bi ga uskladile sa svojim nacionalnim pravilima te mogu dodavati druge korisne informacije. Obavijest o pravima države članice mora se dati prilikom uhićenja ili zadržavanja. Međutim, to ne sprečava države članice da osumnjičenicima ili okrivljenicima pruže pisane informacije u drugim trenucima tijekom kaznenog postupka.

Imate sljedeća prava ako ste uhićeni ili zadržani:

A. POMOĆ ODVJETNIKA/PRAVO NA PRAVNU POMOĆ

Imate pravo razgovarati s odvjetnikom bez nadzora. Odvjetnik je neovisan o policiji. Ako trebate pomoć radi uspostavljanja kontakta s odvjetnikom obratite se policiji, a policija je dužna pomoći vam. U određenim slučajevima pomoć može biti besplatna. Zatražite dodatne informacije od policije.

B. INFORMACIJE O OPTUŽBAMA

Imate pravo znati zbog čega ste uhićeni ili zadržani i za što se osumnjičeni ili za što ste okrivljeni da ste počinili.

C. TUMAČENJE I PREVOĐENJE

Ako ne govorite ili ne razumijete jezik koji govori policija ili druga nadležna tijela, imate pravo na besplatnu pomoć tumača. Tumač vam može pomoći da razgovarate sa svojim odvjetnikom i mora čitav sadržaj tog razgovora čuvati kao povjerljiv. Imate pravo na prijevod barem važnih dijelova ključnih dokumenata, uključujući svaki sudski nalog za vaše uhićenje ili zadržavanje u pritvoru, svaku točku optužnice ili svaku optužnicu i svaku presudu. U određenim slučajevima možete dobiti usmeni prijevod ili sažetak.

D. PRAVO NA USKRAĆIVANJE ISKAZA

Prilikom saslušanja od strane policije ili drugog nadležnog tijela ne morate odgovarati na pitanja o navodnom djelu. Odvjetnik vam može pomoći pri donošenju odluke o tome.

E. PRISTUP DOKUMENTIMA

Kada ste uhićeni ili zadržani, vi (ili vaš odvjetnik) imate pravo pristupa važnim dokumentima koji su vam potrebni za pobijanje uhićenja ili zadržavanja. Ako o vašem predmetu odlučuje sud, vi ili vaš odvjetnik imate pravo pristupa materijalnim dokazima koji su u vašu korist ili na vašu štetu.

F. OBAVJEŠĆIVANJE TREĆE OSOBE O VAŠEM UHIĆENJU ILI ZADRŽAVANJU/OBAVJEŠĆIVANJE VAŠEG KONZULATA ILI VELEPOSLANSTVA

Kada ste uhićeni ili zadržani, trebali biste reći policiji ako želite da netko bude obaviješten o vašem zadržavanju, na primjer član obitelji ili vaš poslodavac. U određenim slučajevima pravo obavješćivanja treće osobe o vašem zadržavanju može se privremeno ograničiti. U tim će vas slučajevima policija obavijestiti o tome.

Ako ste stranac, recite policiji ako želite da vaše konzularno tijelo ili veleposlanstvo bude obaviješteno o vašem zadržavanju. Molimo, također, recite policiji ako želite kontaktirati službenika svojeg konzularnog tijela ili veleposlanstva.

G. HITNA LIJEČNIČKA POMOĆ

Kada ste uhićeni ili zadržani, imate pravo na hitnu liječničku pomoć. Molimo recite policiji, ako vam treba takva pomoć.

H. RAZDOBLJE ODUZIMANJA SLOBODE

Nakon što ste uhićeni, može vam se oduzeti sloboda ili možete biti zadržani najviše ...[molimo navedite odgovarajući broj sati/dana]. Na kraju tog razdoblja morate biti pušteni na slobodu ili saslušani od strane suca koji će odlučiti o vašem daljnjem zadržavanju. Od odvjetnika ili suca zatražite informacije o mogućnostima pobijanja vašeg uhićenja, preispitivanja zadržavanja ili podnošenja zahtjeva za puštanje na slobodu.

PRILOG II.

Primjer obrasca obavijesti o pravima osobe koja je uhićena na temelju europskog uhiđenog naloga

Isključiva svrha ovog obrasca je pomoći nacionalnim tijelima pri sastavljanju obavijesti o pravima na nacionalnoj razini. Države članice nisu dužne koristiti se ovim obrascem. Prilikom izrade svojih obavijesti o pravima države članice mogu izmijeniti ovaj obrazac kako bi ga uskladile sa svojim nacionalnim pravilima te mogu dodavati druge korisne informacije.

Uhićeni ste na osnovi europskog uhiđenog naloga. Imate sljedeća prava:

A. PODACI O EUROPSKOM UHIDBENOM NALOGU

Imate pravo biti obaviješteni o sadržaju europskog uhiđenog naloga na temelju kojeg ste uhićeni.

B. POMOĆ ODVJETNIKA

Imate pravo razgovarati s odvjetnikom bez nadzora. Odvjetnik je neovisan o policiji. Ako trebate pomoć radi uspostavljanja kontakta s odvjetnikom obratite se policiji, a policija je dužna pomoći vam. U određenim slučajevima pomoć može biti besplatna. Zatražite dodatne informacije od policije.

C. TUMAČENJE I PREVOĐENJE

Ako ne govorite ili ne razumijete jezik koji govori policija ili druga nadležna tijela, imate pravo na besplatnu pomoć tumača. Tumač vam može pomoći da razgovarate sa svojim odvjetnikom i mora čitav sadržaj tog razgovora čuvati kao povjerljiv. Imate pravo na prijevod europskog uhiđenog naloga na jezik koji razumijete. U određenim slučajevima možete dobiti usmeni prijevod ili sažetak.

D. MOGUĆNOST PRISTANKA

Imate pravo pristati na predaju državi koja vas traži ili uskratiti pristanak. Vaš pristanak bi ubrzao postupak. [Mogući dodatak za pojedine države članice: Kasnije može biti teško ili čak nemoguće promijeniti ovu odluku.] Dodatne informacije zatražite od nadležnih tijela ili vašeg odvjetnika.

E. SASLUŠANJE

Ako niste pristali na predaju, imate pravo biti saslušani od strane pravosudnog tijela.